

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Seraphici profundissimiq[ue] doctoris ordinis fratru[m]
mino[rum] diui Bonaue[n]ture cardinalis [et] sancto[rum]
cathalogo ascripti op[us] no[n] minus subtilissimu[m]
q[uam] speculatiuu[m] sup[er] ...**

**Johannes Bonaventura <Kardinal, Heiliger>
[Nuremberga], [1515]**

Rubrice sancti Bonaventure in secundum librum sententiarum

[urn:nbn:de:bsz:31-332944](#)

Utrū bō baduerit tot virtutes ante lapsum quo bābuit post lapsū.	q.ij.f	Utrū intētio in partīcipatib⁹ rōnē dicat aliquid ex parte in tellectus vel ex parte affectus.	q.ij.f
Utrū dona gratuita eque magne fuerint efficacie in boic ad mercendū an lapsū sicut sunt post lapsū.	q.ij.f	Utrū p̄scia teneat se ex pte intellect⁹, an ex pte affect⁹.	q.ij.a Distin.
Utrū corruptio quā videntur in humana natura insit ei ex sue p̄ditionis primordio an ex p̄cti merito.	q.ij.a	Utrū p̄scia sit habitus innatus aut acquisitus.	q.ij.b xxix.
Utrū merito prime transgressionis humana natura fuerit corrupcta penaliter tñ an etiā culpabiliter.	q.ij.b	Utrū teneamur ad oē illud qđ p̄scia dicit necessariuz esse ad salutem.	q.ij.c
Utrū originale p̄cti sit p̄cupiscētia.	q.ij.c	Utrū synderesis sit in ḡnē cognitions vel affectiōnē.	q.ij.d
Utrū originale p̄cti sit ignoratiā.	q.ij.d	Utrū synderesis possit p̄ p̄cti extingui.	q.ij.e
Utrū aliquid transeat in veritate humanae nature p̄ actū genetivae.	q.ij.e	Utrū synderesis possit depraenari p̄ p̄cti.	q.ij.f
Utrū aliquid transeat in veritate humanae nature mediante opere nutritiue.	q.ij.f	Utrū qualitas operū semp̄ r̄ndicat qualitatē intentionis.	q.ij.a Dist. xi.
Distin. Utrū alia sensibilis in boib⁹ sit a generātē.	q.ij.a	Utrū quātū quis intendat tātum faciat, vt sicut opus ab intentione recipit aliquo mō qualitatē, ita etiā recipiat quātū titatē.	q.ij.b
xxvij. Rōne cuius partis primo insit aie p̄cti originale.	q.ij.b	Utrū interio absq̄ bonis opib⁹ sufficiat ad vitā eternā.	q.ij.c
Utrū maior sit infectio generatiue per originale & alterius potentie.	q.ij.c	Utrū opa exteriora aliqd addat supra bonā intentionē rōe sue excellētē & dignitatis, sicut sunt opa pr̄iilegiata.	q.ij.d
Utrū alia inficiatur a carne.	q.ij.d	Utrū bona opa addat supra bonā intentionē quātū ad quā titatē dat.	q.ij.e
Utrū originale cōtrabas in alia ex carne ex aliquo appetitu & voluntate aie.	q.ij.e	Utrū bonitas operū addat ad bone intentionis meriti quantum ad numerositatē.	q.ij.f
Distin. Utrū caro ipsa inficiat ex propagationē tñ, vel ex propagationē ne t libidine.	q.ij.f	Utrū actio deliberatiua cū diuidat p̄ bonū & malū, utrum Di. xlj.	
Utrū baptism⁹ delcat originale p̄ctū ad culpā q̄ est i mētē.	q.ij.g	Utrū diuisio actionis deliberatiue p̄ bonum & malū sit per dñias essentiales aut accidentiales.	q.ij.b
Utrū originale p̄cti p̄ baptismū delcat babeat quātū ad causam que est in carne.	q.ij.b	Utrū diuisio actions deliberatiue p̄ bona & mala sit p̄ diffrentias immediatas, an sit ponere p̄ dñiam tertiam, videlicet actionē indifferentē.	q.ij.c
Utrū p̄cupiscētia sit in alia vel in carne tāq̄ in subiecto.	q.ij.c	Utrū oē p̄cti actuale sit voluntarii.	q.ij.d
Utrū a deo sit p̄cupiscētia tanq̄ a principio.	q.ij.d	Utrū oē p̄cti sit circavoluntatē sicut circa subiectū p̄p̄riū.	q.ij.e
Utrū illā mai culā quā anima contrahit ex carne deus debet at sibi imputare.	q.ij.e	Utrū sicut peccare sic ēt puniri sit voluntarii p̄p̄riū.	q.ij.f
Distin. Utrū deceat diuinā iusticiā aliam tali carni infundere.	q.ij.f	Utrū p̄cti voluntari & opis sint duo p̄cti vel vnū.	q.ij.a Di. xlj.
xxvij. Utrū petā parentū proximoz filii imputent & ad eos trās mittantur.	q.ij.a	Utrū p̄cti opis addat supra p̄cti voluntatis.	q.ij.b
Utrū p̄m⁹ parens p̄ posteris suis satisfacere potuerit sicut potuit eos ex culpa sua viciare.	q.ij.b	Utrū p̄cti veniale & mortale p̄ueniat in auerſione.	q.ij.c
Utrū originale in oībus reperias equaliter.	q.ij.c	Utrū veniale p̄ueniat cū mortali in reatu pene eterne.	q.ij.d
Utrū sit ponere vnū originale vel plura.	q.ij.d	Utrū p̄cti diuisi babeat p̄ dñias materiales tñ an etiā per formales.	q.ij.e
Utrū paruuli decedentes in solo originali puniantur pena ignis materialis.	q.ij.e	Utrū p̄cti babeat diuidi p̄ auerſionē & p̄uerſionem tāq̄ p̄ dñ uerſas p̄ctō & dñias siue p̄ diversa p̄ctā.	q.ij.f
Utrū paruuli decedentes in solo originali puniantur aliquo dolore interiori.	q.ij.f	Utrū p̄cti in spirituū dicat genus p̄cti distinctum ab alijs generibus p̄ctō.	q.ij.a
Distin. Utrū malum sit a bono ab origine.	q.ij.a	Utrū peccatum in spirituū semper babeat aliud peccatum preambulum.	q.ij.b
xxvij. Utrū malum sit a bona cā vtpote a voluntate vt efficiētē vel deficiētē.	q.ij.b	Utrū illud p̄cti genus sit grauissimum.	q.ij.c
Utrū malum sit a bono fini intentionē vel preter.	q.ij.c	De buiis p̄cti irremissibilitate.	q.ij.d
Utrū aliqd malum sit ab oī bono sequestratum.	q.ij.d	De spēb⁹ buiis p̄cti quātū ad numerū & sufficiētā.	q.ij.e
Utrū malū siue malitia sit in bono sibi opposito.	q.ij.e	De speciebus buiis p̄cti quantum ad vniuersitatem propria rationem.	q.ij.f
Utrū malū sit i bono tāq̄ aliqd sit, an sit pura p̄uatio.	q.ij.f	Utrū potentia peccāti sit in nobis a deo.	q.ij.a Distin.
Distin. Utrū p̄cti aliqd bonū babeat corrūpere.	q.ij.a	Utrū potentia peccandi fini q̄ bñmō sit mala.	q.ij.b xlj.
xxvij. Utrū p̄cti sit ipsa corruptio passio essentialē loquēdo.	q.ij.b	Utrū p̄tās denominati sit a deo.	q.ij.c
Utrū p̄cti ex hoc q̄ corrūpit bonū & h̄ic bono in creato.	q.ij.c	Utrū p̄tās presidēti sit in hoc fini institutiones nature vel fini p̄uisionem culpe.	q.ij.d
Utrū p̄ quodlibet malū babeat ista tria, s. modus spēs & ordo corrupti simil & inseparabiliter.	q.ij.d	Utrū xp̄ianū teneantur subesse tyrānis siue potestati seculari in aliquibus.	q.ij.e
Utrū bee tria p̄ quodlibet p̄cti corūpanū equaliter.	q.ij.e	Utrū religiosi teneantur prelatis obedire in oībus q̄ nou sunt contra dicū.	q.ij.f
Utrū p̄ malū p̄tingat bee tria corūpi totaliter.	q.ij.f		
Distin. Utrū peccatū sit pena p̄cti.	q.ij.a		
xxvij. Utrū passioēs aie sine penē tñ, an pene simul & p̄ctā.	q.ij.b		
Utrū p̄figari aliquo ponere culpā sine pena subsequētē.	q.ij.c		
Utrū pena possit esse in aliquo sine culpa p̄cedētē.	q.ij.d		
Utrū aliqua pena sit a deo.	q.ij.e		
Utrū oīs pena sit a deo.	q.ij.f		
Distin. Utrū oīs actio fini q̄ actio sit a deo.	q.ij.a		
xxvij. Utrū oīs rei p̄seruatio sit a deo.	q.ij.b		
Utrū oīs cōpositio sit a deo.	q.ij.c		
Utrū actio iniusta fini q̄ bñmō sit a deo.	q.ij.d		
Utrū opatio fortuita fini q̄ fortuita sit a deo.	q.ij.e		
Utrū enūciatio falsa fini q̄ bñmō sit a deo.	q.ij.f		
Utrū volūtas sit bona & cōmēdabilis rōne boni finis.	q.ij.a		
Quis sit ille finis ex cuius bonitate voluntas est bona, & ad quē debet referri nōc voluntates ad hoc q̄ sint recte.	q.ij.b		
Utrū bone voluntatis sit yn? sol? finis an possint cē p̄fēo.	q.ij.c		
Utrū male voluntates babeat vñicum finē.	q.ij.d		
Utrū intentio sit in bis solis q̄ participat rōnē,	q.ij.e		

Rubrice sancti Bonauētu

re in scdm librum sententiarum.
Ostēdit autoritatē sacre scripture vnum esse rerum principiū Dist. i.
no plura vt quidā putauerunt, a
Platonis error, b
Explanat autoritatē ostēdēs qđ sit creare & qđ facere, e
Aristotelis error, d
Concludit fidei p̄firmationem, f
Concludit error predictoz euacuationē, c
Et cōparatione rerū ad finē oīs ostēdit rerū distinctionē, g
Scdm distinctionē p̄dicta assignat diuersam cōparationē ad finē, & determinat finē intellectuū pure corporalis, i
Determinat finē substātic pure corporalis, i
Determinat finē cōpositi ex vtrōq. s. ex intellectuali & corporalib⁹ inquitū est talis, l, quare qđa sit vñita cōpositi, k

Soluit dubitationē ad idem. l
Epilogat determinata faciēs viā ad sequētiā determināda. m
Dist. ii. Determinat qđ angeli creati fuerūt. p̄mittit s̄ p̄ emītū in quo
aperit suam intētionē. a
Dicitur ex autoritatibus dubiū de initio duratione et mēsura
angelice creature. b
Determinat veritātē et confirmat. c
Superius probatā veritātē concludit q̄ simul c̄ t̄pē et cū mā
do cepit corporalitē et spūalis creature et autoritatem in op̄
positum determinat. d
Determinat vbi angelī morū creati fuerūt. i emp̄reco. f. qđ sta
tim factū repletum est angelis. e
Reperit qđ angeli creati fuerunt. f
Remouet dubitationē quō dicat lucifer fm̄ Esiā. Ascēdam
in celū ero filiū altissimo cū esset in celo. g
De quatuor naturalibus attributis angelis in ipso conditio
nis sue initio. a
Quo recipiunt magis et minus in attributis. b
Ostēdit quō in alijs equalitatē babuerūt. c
Agit de naturali bonitāte angelorū ponēs falsam opinionē cū
confirmatione sua. d
Ponit opinionē verā cū sua confirmatione eoz q̄ dicunt oēs
angelos creatos esse bonos. et aliquaz morulam fuisse inter
creationem et lapsū. e
Op̄inōne falsa; reprobat rōes et autoritates ex explanādo. f
De naturali cognitione angelorū an casum vel p̄firmationē. g
De naturali dilectionē angelorū an casuz ad deū et ad seū. h
Dist. iiiij. Prosequit qđnē de beatitudine quantū ad illos qui ceciderunt
ostendens q̄ nunq̄ beati fuerunt. a
Prosequit qđnē quantū ad illos q̄ perfitterunt ostendens q̄
possunt aliquid mō dicī beati. b
Resumit que supra de vtrīs q̄ determinauit. c
Prosequit questionē de p̄fectione angelorū an. s. creati sint p̄
fecti an imperfecti innuens q̄ per distinctionem est respons
endum. d
Subiungit distinctionē q̄ tribuo modis d. p̄fectū fm̄ t̄pō fm̄
naturā cūnūsaliter p̄fectū. e
Resumit p̄determinata breviter ostendens qualis facta fuerit
angelica natura. f
Dist. v. Ostēdit qđ sit auerſia a deo et qđ sit conuerti ad deū.
A quo sit auerſio et conuersio. et tangit breviter q̄ a libero ar.
doceno quid sit. b
Determinat vtrū bonis angelis gratia collata sit ad hoc ut ef
ficaciter conuerterent. c
Determinat vtrū malis sit sua auerſio / imputāda cum gratia
non babuerint. d
Determinat vtrū pueriōe boni angelī meruerūt p̄firmationē. e
Dist. vi. Determinat q̄ et quales angelī ceciderūt. a
Determinat unde et in quē locū ceciderūt. b
Determinat qualiter ibi bābēt ordinē platiōnū. c
Dicitur qđnē de vnitate loci quātum ad angelos minores. an
sc̄z oēs demones minores sint in hoc acre, caliginoso an aliq
luit in inferno. d
Dicitur qđnē q̄tū ad luciferū an sit ligatus in inferno te. e
Ostēdit occasionalē modū p̄stigēdi iter nos et aduersariū q̄ de
mones semel victi a sc̄tis nō accedunt amplius ad illos. f
Ostēdit q̄ aliq̄ angelī post auerſionē et auerſionē sunt p̄ gloriā
p̄firmați. et aliqui p̄ maliciā obstinati. a
Querit de vtrīs q̄ an liberū arbitriū bābēat. et opponit ad hoc
in partē negatiā. b
Determinat qđnē supra motā q̄ bāt liberū arbitriū. nec tñ ad
vtrīs flecti possunt. c
Explanat autoritatē Hicero. supra adductam. d
Agit de demonī statu post obſtinationē q̄tū ad cognitionē. f.
Op̄iuacē sensum nō p̄diderūt. et q̄bus modis sc̄tāt. e
Agit de potētia demonū respectu creaturarū generaliter qđ
possint. f
De p̄tētā demonū respectu creaturarū qualis possint. g
De p̄tētā demonū q̄tū c̄ respectu creaturarū p̄mittat. h
Determinat modū p̄ quē angelī bāt corpora sibi coniuncta. a
Determinat actū ad quē angelī assumūt corpora. b
Dicitur questionē quō deus bōibus in corporalibus imaginī
bus apparuit. c

Determinat motā qđnē q̄ deus in specie qua est de⁹ nūq̄ mor
talibus apparuit cetera relinquentib⁹ dubia. d
Querit vtrū demones intrēt corpora boīm substantialiter. an
illabānt mētibus boīm. e
Determinatio auto:state euāgelica. f
Explanat autoritatē gennadij. g
Explanat autoritatē Bede. h
De angelicorū ordinū distincōē quātū ad p̄p̄ia p̄ditionē. f. q̄ Dist. ix.
et quot fint. a
Quid appellef ordo. qualiter ordinē angelorū nominēt. q̄
sit rō noīs cuiusq̄ ordinis. b
Determinat qđ sit buīus ordinationis principiū. vtrū. f. ordi
nes ab initio creationis ita distincti fuerint. c
Determinat buīus ordinationis modum. vtrū. f. oēs angelis
cūdē ordinis sint equales. d
De reparatione ordinū angelicorū quantū ad gradum qđ. e.
dicat scriptura decimū ordinē ex bōibus copiātū cum non
sint nisi nouē ordines. e
De reparatione ordinū angelicorū quātum ad numerū. f. do
mines assumunt iuxta numerū statū nō lapsorū. f
Ponit diversas op̄iones cū suis p̄firmationib⁹ de hoc an. Dist. x.
oēs spūis celestes mittant. a
Obiectio contra illos. b
Dicitur dubitationes et determinat si oēs mittunt. cur vnu
tm̄ ordo noīs angelorū censet. c
Michael gabriel rāpael de superiori ordine putant fuisse a
qbūdā. et sunt noīa spirituū et nō ordinis. d
Quō determinēt p̄dictas autoritates que vident aduersari
qui discunt oēs angelos mittit. e
Et duabus opinōib⁹ p̄dictis tertia quasi mediā format. f
Ostēdit q̄ boni angelī depurant ad custodiū. et maliad c̄ter
cūtū boīm. a
Querit et determinat vtrū singulis bōibus singuli angelī. an
pluribus deputatis sit vnu ad custodiū vel exercitiū. b
Querit et r̄ndet fm̄ primā opinionē vtrū angelī p̄ficiant ī mes
rito vel p̄mio vtrīs ad iudiciū. c
R̄ndet fm̄ opinionē sc̄dam q̄ dicit angelos in qbūdā p̄missorū
non profecisse. d
Dicā dicendis cōtinuat. a
Diversas opinōes circa productionem materie corporaliz
explīcat. b
Alterā ex illis opinōib⁹ eligit et explanat. quō p̄ internalis
la t̄pō res corporales conditae sunt. c
Quodā dubiū determinat. s. quo sensu tenebre dicant nō cē
aliquid. et quō dicant esse aliquid. d
Determinat qualiter materia corporalitē fm̄ opinionem plus
electram fuit informis et confusa. e
Determinat vbi illa materia fuerit locata. f
Anticipādo determinat qb⁹ dīebus vel in quot ista materia fū
ue mundi facies in ipso primordio fuerit distincta. g
Confirmat quattuor: esse modos diuine operationis autorita
te alicuius. b
Determinat qđ lux facta fuerit. qz afi oīa alia. a
Qualis facta fuerit lux illa corporalitē an spūalitē. b
Ubi lux illa facta et vbi posita fuerit. c
De effectu lucis sicut de dīc quē faciebat q̄tū ad spaciū. d
De dīc q̄tū ad distinguēdi modū. f. de naturali ordine p̄para
tionis dīerū. et de illo q̄ p̄ mysterio introductus est. e
De dīc quantū ad complemētū. f. cur sol factus est si lux illa
sufficiebat. f
Quō accipiendo fit illud verbū qđ deus dīxit. f. iat an sono vo
cis id deus dīperit an aliter. g
Quō accipiendo fit qđ dī operari ī filio. vel per filiū. vel
in spūstō. b
Remouet opinionē hereticā insinuāt alia esse expositionēver
bi predicti. t
Determinat celoz naturā fm̄ veritatē. a
Determinat celoz naturā fm̄ quodā opinionē q̄ putat celoz
illud esse ignē nature q̄bus p̄sentit Aug. b.
Tangit qđnē de figura celī. c
Querit de motu. d
Remouet dubitationē quare tacit scriptura ī ope sc̄dē dī
qd̄ ī alijs dīxit. c
Dist. xi.

- Agit de distinctione celorum determinatio veritatem qm aque co
 gregate sunt in unum locum. f
 Soluit dubitationem vbi congregatae sunt aquae. g
 Agit de productione luminariorum copans ea opibz alioz discp. b
 Determinat quare luminaria celis facta sunt. i
 Distin. Determinat de productione animalium ex aquis. a
 xv. Determinat veritatem de productione animalium ex terra. b
 Querit vtrū post peccatum venenosa aqua nostra facta fuerit
 an propter peccatum nocere cepit p̄ius facta innoxia. c
 Querit vtrum minuta animalia tunc creata fuerint. d
 Determinat de operum diuinorum consummatōe oīdēs qualr
 in productione hōis facta est et p̄summatā distinctio rerum. e
 Explicat diuersas sententias catolicorū tractatorum de eadē
 rerum distinctione. f
 Explicat veritatem de septime diei reuise. g
 Questiones mouet et determinat qualr accipiebā sit p̄ dē
 cōplesse op̄ tuū septimo die cū tūc reueuerit ab oī ope suo. b
 Continuat dicta dicendis. a
 Distin. Inducit autoritatē sacre scripture in qua ostendit p̄ quē mos
 dā homo p̄ductus cōparetur ad suū effectū principium. b
 Subdit predicte autoritatē explanationē p̄ imago et simili
 tudo accipit bīc a diuersis diuersimode. c
 Ponit explanationē iducte autoritatē p̄m alioz opinionē. d
 Ponit explanationē iducte autoritatē p̄m suā opinionē. e
 Ex veritate determinata concludit conclusionē correlatiā p̄
 homo et imago et ad imagiū. filius v̄o imago nō ad imagi
 nem. f
 Distin. Determinat veritatem de productione aīc in se. vtrū de aliquo sa
 cra sit an nō. et qm facta sit. et quā ḡam babuerit i. creatiō. a
 Remouet quorūdā hereticorū errorē q̄ putauerūt animam. cē
 de substantia dei. b
 Determinat de productione aīc in relatione ad corpus. vtrum
 deus creauerit aliam in corpore vel extra corpus. c
 Querit vtrū deus fecerit boiem in etate p̄fecta. d
 De hōis formati locatione in se. q̄ extra paradisū creatus in
 paradisū positus est. et quare ita factū sit. e
 De loco paradisi qualū ad p̄tēta q̄ sunt ligna paradisi. inter q̄
 erat lignū vite. et lignū scie boni et mali. f
 Distin. De formatione corporis mulieris et viri in comparatione ad
 cām finalē. a
 De formatione corporis mulieris ex viro in comparatione ad
 causam materialē. b
 De formatione corporis mulieris ex viro in comparatione ad
 cām efficientē. c
 De formatione corporis mulieris ex viro in comparatione ad
 cām formalem. d
 Ponit opinionē quorūdā erroneā de productione aīc mulieris. e
 Subiungit allā opinionē nō minus falsam. f
 Ponit veritatem catholicā. g
 Distin. Falsitate ipugnat. et p̄firms vtrātate aīc. et bīero. b
 Determinat veritatem de primo hōis statu an peccatum. f. qua
 lis fuerit p̄m corpus et p̄m aliam. a
 Explanat veritatem predictā. b
 Mouet determinandā qmē circa immortalitatē. vtrum im
 mortalitas quam babuit ante peccatum esset de conditione na
 ture. an et gratie beneficio. c
 Mouet aliā dubitationē q̄ bīz ortū ex illa. vtrū si nō foret p̄e
 ptum vt de illo ligno comedederet. et alijs nō illo vteretur. an
 posset nō mori. Et determinat p̄z opiniones diuersas. d
 Distin. Determinat de mō procreationis filiorū si nō peccassent p̄m
 parentes. et quales nascerent filij. a
 Quare in paradiſo nō coicerūt duobus modis soluit. b
 Determinat de p̄e translationis. vtrū natis filij p̄ successio
 nē an simul oīs transferendi essent. c
 Determinat quales nascerent filij quantū ad corpus. vtrū p̄
 sectionem statare et vsum mēbroz babētes qualis hōis p̄m?
 fuit conditus. d
 Ambigua Aug. verba ponit vbi tū v̄ innuere q̄ filij et paruuli
 possint mēbroz v̄t officijs. e
 Quibusdā nō absurde placuit q̄ filij paruuli nascerent et p̄ ac
 cessum p̄is in statura et in alijs sicut nūc p̄ficeret. qd nō cē
 vīcium imputandum. f
 Oppositiō qmūdā volētiū p̄baē cos posse vīcē sine alimōia. g
- Quales nascerēt filij quātū ad alaz. vtrū sicut statura corporis
 ita ēt seniū mēris paruuli nascerent. et p̄ accessum p̄is p̄fice
 rēt sēlū et noticia veritatis an. s. mox nati i bis cēt p̄fecti. b
 Lōtra illoz sūnam opponunt quidam. i
 De hōis trālatione in meliōē statū. et de duobus bonis alte
 ro hic dato altero p̄missō. k
 Determinat de tētatione prīmō hōis quātū ad motiū. a
 Distin. Et. b
 Determinat de tētatione prīmō hōis quātū ad instiū. b
 Et. c
 Determinat de tētatione hōis prīmō quantū ad p̄gressum vel
 tētationis modū. c
 Determinat ḡnaleō modos tētādī qui duo sunt. d
 Concludit ppter tētationē p̄cambulā remissibilitatē huma
 ni peccati. e
 Determinat veritatem de ḡne p̄m p̄cti ḡnialiter. a
 Remouet dubitationē an elatio p̄cessit in mēte hōis. b
 Distin. Et. c
 Determinat veritatem de ḡne p̄cti viri et mulieris sp̄aliter. c
 Remouet dubitationē que fuit elatio viri an crediderit et vos
 lucrit qd mulier. d
 Determinat veritatem q̄s eōz peccau erit magis grauter. e
 Remouet dubitationē ortā ex verbis Aug. qbus p̄dicte s̄nie
 aduersari videtur. f
 Inquirit an peccatum illō ex ignorātia p̄cessit. et an p̄ eas ba
 beat excusari. g
 Queritur vñ p̄cessit prīmō p̄cti malitia cū natura hōis esset
 incorrupta. b
 Inquirit an voluntas p̄cesserit illud p̄cti. i
 Determinat quare deus p̄misit hōsem tentari sciens eū esse
 casurum. a
 Distin. Et. j
 Determinat qualiter hōi cognitionē babuit. vtrū p̄ disciplinā
 et studiū. an per diuinū donū. b
 Determinat qualē cognitionē babuit. hōi ante lapsū de reb
 creatis. c
 Determinat qualē cognitionē babuit de dō. d
 Determinat qualē cognitionē babuit de seipso. e
 Determinat veritatem ad qd datū fuerit illud adiutoriū. f. lsb.
 ar. hōi per quod stare potuit. a
 Distin. Et. k
 Remouet dubitationē qualis fuerat illa rectitudō et bonitas
 voluntatis in qua creatus est. b
 Explicat qd fuit illud adiutoriū notando. f. arbitrij libertatē. c
 Explicat qd fuit illud adiutoriū diffiniēdo. d
 Assignat dōram sensualitatis ad rōnē. e
 Ostēdit viā p̄ quā cognoscē possit et discerni illa dīsa. f
 Determinat qualiter p̄ctū in viribus aīc babeat p̄gressus ad
 consummationem. ostēdens q̄ talis est ordo peccadi et ca
 dendī in nobis qualis fuit in p̄mīs hōibus. f. q̄ in nobis ē
 vir et mulier et serpens. g
 Determinat qualis in nobis fieri babeat p̄gressus culpe. h
 Repert p̄determinata ad maiorē explanationē. i
 Ponit quandā similitudinē ostēdens q̄ mulier sine virō dam
 nari nō pōt. i. mortale non est; qd in sola detectione tenet
 cogitationis. k
 Breueri epilogat et rōnes sue digressionis assignat quare. f.
 bee de aīc partibz dīxit. l
 Multiplicitatē bīius nōi sensualitas ad maiorē cuiusdētiam
 manifestat. m
 Determinat quid sit liberum arbitriū. a
 Distin. Et. n
 Ex diffinitione liberī arbitrii elicit q̄ liberū arbitriū nec est
 p̄sentiū nec p̄teritorū sed futurōz. et hōi nō est quorūlibet hōi
 futurōz p̄tingentū. b
 Mouet dubitationē q̄ hōi possit sollicitari. an supra posita de
 scriptio liberī arbitrii p̄ueniret deo vel bis. q̄ glificati sunt. c
 Determinat motū dubitationē ostēdēs qualiter dōs angeli
 et q̄ iā bī sunt babēt liberū arbitriū. d
 Determinat gradus libertatis arbitrii i hōi p̄m diuersos sta
 tus seu tēpora. e
 Assignat quattuor status hōis in qbus libertas arbitrii bī au
 geri et minui. f
 Determinat per quid minui bī arbitrii libertas. g
 Agit de libertate arbitrii a coactione. b
 Agit de libertate a p̄ctō seu culpa. i
 Qui bīt bāc libertatē. s. a p̄ctō et p̄ quid. k
 Questio de libertate ad malum. an sit ipsa libertas libertarib
 trij. l

Questio alia de libertate ad bonum. an ipsa sit libertas arbitrii
 an non. m
 Lerta determinatio ytriusq; questiois qsa dicis libertas ad
 bonum t ad malum esse libertas arbitrii. n
 Agit de libertate a miseria. o
 Breuiter epilogat ostendes quo genere libertatis li. ar. intelli-
 gi debeat minui per peccatum. p
 Distin'. De libertate que sit ex gratia t que ex natura. q
 xvij. Determinat quid sit illud adiutorium li. ar. superadditum quā-
 tum ad actum sive effectum. a
 Determinat quid sit illud adiutorium li. ar. superadditum quā-
 tum ad subiectum. b
 Q; bona voluntas comitatur gratiam. c
 Determinat quid sit illud adiutorium li. ar. superadditum q̄tu-
 ad donum gratuitum. d
 Determinat veritatem de eodē ad introitum q̄tum ad voluntates
 sive q̄tum ad li. ar. ordinatur. ostendes q̄ voluntas bona que
 preuenitur gratia quedam dei dona preuenit. e
 Remouet dubitationē ortā ex eo qd̄ dī fidē esse ex voluntate. f
 Quedam adhuc addit que grauorē faciūt questionē. f. q̄ co-
 gitatio boni precedit fidem. g
 De illa cogitatione boni que precedit fidē plene differit. h
 Subiungit veritatis recapitulationem. i
 Distin'. Comparat gratiam preuenientem ad subsequētem fm idētitā-
 tem t diuersitatem. Inquirēs vtrū una cadēq; sit gratia que
 dicitur operās t cooperans. a
 Compat grās ad virtutēt ad merēdi efficaciā. iqrēs qd̄ sit ipa-
 gna t quo'mercē angeli. t de tribus generibus bonorum. b
 In quib; bonis sit liberum arbitrium. c
 Determinat questionē qua queritur de cōparatōe gratie ad
 virtutem soluēs fm opinionem cōmuniōrem. d
 De fide itidem dicit q̄ non est ex domine sed ex deo trisi. e
 De gratia que liberat voluntatem. que si virtus est. non est ex
 libero arbitrio. t sic non est motus mentis. f
 Determinat questionēm qua queritur de cōparatione gratie
 t virtutis ad meritum. g
 Quod bona voluntas gratie p̄cipaliter est. t etiam gratia
 est. sic t omne meritum. b
 Et qua ratione dicitur fides mereri iustificationem t alia. i
 De munerib; virtutū. t de gratia que nō est sed facit meritū. k
 Epilogus. l

Distin'. Ponit improbationem heresio pelagiane que circa potestatē
 xvij. libe. arb. errabat. a
 Rhider ad pelagianoz argumentationē qua dicit nullū cē cul-
 pādū si non yrat vel facit illud qd̄ est sibi ipsoſibile. ex q̄ sus-
 munf due rōnes quas magister duobus ip̄probab respōlīs. b
 Respōdet ad illud qd̄ pelagius dicebat. q̄ n̄bil est tā in n̄ra
 potestate q̄ voluntas. ac si diceret bonū vel malū operari in
 nostra voluntate est sine gratia dei. c
 Responder ad illud qd̄ pelagius dicebat. q̄ credimus nostrū
 est. q̄ autē bonū operamur illius est. quod traxit ex duobus
 locis ab Aug. ad qd̄ magister duo ponit responsa. d

Subiungit catolice veritatis expressionem. e
 Distin'. Inquirēt vtrū liberum arbitriū hominī ante lapsū egue-
 rit gratia operante vel cooperante. a
 Utrū homo ante lapsū gratiam t virtutes habuerit. b
 Determinat cūlsummodi pena homo fuit puniētus propter pec-
 catum sc̄z pena cōiectiōis de paradiſo. c
 Quomodo intelligēdū sit illud ne sumat de ligno vite t come-
 dat t viuat in eternū. d
 De flāmeo gladio ante paradiſum posito. e
 Determinat dubium ortū ex predictis. an sc̄z homo ante pec-
 catum comedēt de ligno vite. f

Distin'. Quare nō sunt facti mortales si comedērunt de ligno vite. g
 xxx. Ponit partem probemialem ostendens q̄ per adam peccatū
 t pena transiēt in posteros. a

Determinat propoſitū principale. ostendens vtrū illud pec-
 catum fuerit originale vel actuale. b
 Quomodo peccatum intrasse in mundū dīcunt. c
 Dic aperit illud est peccatum originale qd̄ trāfit in posteros. d
 Supposito q̄ peccatum primū parentum sit originale. inqui-
 rit vtrū sit pena vel culpa. e
 Quod originale peccatum est culpa autoritatibus p̄bat. f

Inquirēt vtrū petri originale sit cōcupiscētia vel alia culpa. g
 Quid nōc cōcupiscētia intelligat que dicitur somes peccati. h
 Quod per adaz originale peccatum in omnīco amittit id est cō-
 cupiscētia. i
 Quod sit illud peccatum in quo oēs peccauerunt. sc̄z originale
 quod ex inobedientia processit. l
 Et quo sensu dictum est per inobedientiā vnius multi sunt cō-
 stituti peccatores. l
 Quod peccatum originale ip̄ adam fuit t in nobis est. m
 Obiectio quorūdam cōtra id qd̄ supra dictum est. oēs in adaz
 fuisse homines. n
 Qd̄ oēs dīcunt in adā fuisse qn̄ peccauit fm rōnē semina-
 lem. t qd̄ ex deo descendēt. s. lege propagationis. o
 Quod n̄bīl etrūsecum concurrit in humā substātiā q̄
 est ex adam. p
 Ponit falsas op̄inōnēs circa traductionē peccati originālis q̄
 a p̄cē trāfecit in filios nō solū fm carnē sed etiā fm animā. a
 Ponit false op̄inōnēs ip̄probationem ostendēt q̄ originale nō
 bz traduci per traductionem anime. b
 Ostendit veritātē q̄ originale traducit̄ mediante carne. c
 Remouet dubitationē qua queritur an originale peccati cā
 sit culpa an pena. b
 Quare dicitur originale bīc dicitur cum epilogō. e
 Obiectio quorūdam nitentīiū probare peccatum non traduci ex
 lege cōitus. f
 Qd̄ originale petri deleat in baptismo ex parte anime. a
 Qd̄ originale petri cūref in baptismo ex parte carnis. b
 De pena cōcupiscētiae que remanet in carne t in animā ex quo
 auctore sit deo sc̄z vel alio. c
 Utrum deus ex iusticia debet culpam originālem anime ipu-
 tare cum non possit vitare. d
 Quare deus vult animā corporis maculato cōtūgere sc̄s cā
 inde maculari t idē dānari. c
 Qualis cōtratur anima a suo cōtratore. f
 Mouet questionē an peccata oīm precedentī patrū parvuli
 originaliter trabant ut petri ade. a
 Motam questionē determinat fm aliorū op̄inōnēm. b
 Ponit modum per quem Augu. illā qd̄ dissolvit. vbi appa-
 ret q̄ eam pertractat ambigue. c
 Ostendit q̄ peccatum originale nec intendat nec multiplicetur
 propter peccata p̄mōz parentū quantū ad penā. d
 Determinat de grauitate actualis peccati ade. e
 Determinat de remissione actualis peccati ade. f
 Mouet dubitationē ortāz ex apparenti contrarietate in Eg-
 do t Ezebile. g
 Determinat illam apparentē contrarietatem exponēdo auto-
 ritates q̄tum ad intellectum literalem. b
 Expōit autoritates p̄dictas q̄tum ad sc̄iū mysticū vī moralē. i
 Aperit suā intentionē in generali que de p̄dicto actuali aliad. Distin'.
 uertenda sunt. a
 Ostendit q̄ petri vel malū ortū babet a causa bona. b
 Ostendit q̄ peccatum seu malū est a voluntate libera. c
 Ostendit q̄ petri seu malū ē a bono p̄firmāt̄ autoritate aug. d
 Elicit corollarium q̄ regula dyaleticorū de contrarijs fallit
 in his sc̄ilicet bono. t malo. e
 Remouet dubium ortū ex verbis prop̄heticis quibus dīcīt
 ve bis qui dīcunt bonum malum. f
 Ponit peccati notificationes qd̄ sit peccatum. a
 Narrat diuersorum op̄inōnes de peccato. b
 Vera sententia de peccato proponit̄. c
 Autoritatibus sanctorū confirmat voluntates t actus oēs. t
 esse bona inquantum sunt. d
 Ostur primū dubium ex bac positione q̄ omnia que sunt bos-
 na sunt. e
 Ostur secundum dubium ex bac positione q̄ peccatum est cor-
 ruptio boni. f
 Ostur tertium dubium ex bac positione q̄ corruptio boni est
 pena. g
 Adducit autoritates quibus ostendit q̄ unum peccatum sit al-
 terius peccati pena. a
 Mouet questionē vtrū peccatum fm idē sit culpa t pena. an fz
 diuersa. t determinat fm aliorū op̄inōnēm. b
 Maḡ explanat op̄inōnēm alienā q̄ nō omne peccatum est pe-
 na peccati

pena peccati.c.

Determinat questionem propositam sicut propriam opinionem confirmans eam auctoritate sanctorum.d.

Determinat quoddam dubium in auctoritatibus predictis positum.c.

Epsilogum facit ad alia translatus.f.

Distin. Explicat aliorum opinionem qui dicunt malos actus nullo modo esse a deo, nec eis bonos, siue in eo quod sunt, siue alio modo.a.

Ponit opinionis predictae defensionem qualiter scilicet determinat verba Augu. premissa quidam ait. Omne quod est, in qua

tum est, bonus est.b.

Ex predictis elicet quoddam conclusionem.s. quod huius res aliquae sunt que a deo non sunt quibus homines mali sunt.c.

Opponit contra aduersam opinionem ex illo verbo deus auctor malorum non est.d.

Ponit cōmōdationem ut crudiat.e.

Remouet dubium quod de peccato non de pena intelligif. cum vici deus non est auctor mali.f.

Distin. Determinat quod ex parte finis venit rectitudine voluntatis.a.

xxvij. Determinat quis sit ille finis ostendens quod deus est finis ois bonae actionis quod caritas est, nec tamen spiritus sanctus, sed etiam Christus et pater, nec his sunt tres fines sed unus.b.

Determinat de unitate finis respectu bonarum voluntatum.c.

Quo dicitur et determinat dubium de duobus finibus constitutis.d.

Querit differentiam voluntatis et intentionis et finis sicut rationem.e.

Distin. Quo dicitur questionem quod cum voluntas sit de his que homo natura

liter habet, quare peccatum fore dicatur, cum nullum aliud naturale peccatum sit.a

Opponit contra determinationem predictam, ut clarius agat de voluntate, inquit quare actus voluntatis sit peccatum, si actus aliarum potentiarum non sunt peccata.b.

Quo dicitur dubium quomodo homo qui seruus est peccati, natu

raliter vult bonum.c.

Solutus dubium sicut varias opiniones.d.

Distin. Ostendit quod actus pensari habeant bonum vel malum ex intentione vel fine.a.

Inquirit utrum generaliter hoc sit verum quod bonitas operum cau

setur ex bonitate intentionis rectius multorum opiniones.b

Confirmat alteram illarum opinionem auctoritate Aug., qui ius

dicacropa ex intentione et causa praefer ea que per se sunt peccata.c

Redit ad confirmandum reliqua.d.

Distin. Quo dicitur questionem et determinat huiusmodi opinionem, an

omnis intentio vel actio eorum qui carent fide sit mala.a

Obiicit contra determinationem priorem adiungendo illi quoniam quādam responsione.b

Ponit aliam determinationem quibus modis actio ex bona est, qui fidem non habent.c.

Querit utrum omne peccatum sit voluntarium seu a voluntate.d

Quomodo intelligatur illud non nisi voluntate peccatum.f

Concludit de peccato interiori et exteriori quod sint voluntariae.g

Inquirit differentiam inter peccata operis voluntatis et dereminat huiusmodi duplicitem opinionem.a

Ponit et respondet objectionibus que impugnare videtur opiniōnem magis probabilem.b

Querit qualiter reatus possit manere peccato abeunte, et inde accipitur differentia originalis et actualis peccati, quod actualiter transit actu et remanet reatus originalis conuersio.c

Ostendit quod reatus multipliciter accipitur in scriptura, et quo accipitur differentia mortalium peccatorum et venialium.d

Tangit quinque consuetos modos dividendi peccata.c

Septem viae capitalia.f

Remouet dubitationem que oritur ex una illarum divisionum.g

Quomodo quodlibet horum secundum superbia et cupiditas, dicatur ras

dictum omnium malorum.b

Determinat de peccato in spiritu sanctu quod dicitur etiam peccatus ad mortem comparando illud ad alia peccatorum genera.a

Determinat quid sit peccatum in spiritu sanctu ex assignatione per dif

ferentias eius magis notas que sunt obstinatio et despatio.b

Solutus dubium utrum omnis obstinatio sit peccatum in spiritu

sancium.c

Ponit assignationem peccati in spiritu sanctu per differentias eius minus notas.d.j.

Ponit illius assignationis explanationem.d.j.

Subiungit distinctionem et communem assignationem peccati in spir

tum sanctum sicut Amb.c

Remouet dubium de verbis illorum distinctione.f

Querit unde sit potestia peccandi, ut determinat quod non est a

deo sicut quorundam opinionem.a

Ostendit pluribus auctoritatibus potestiam peccandi esse a deo.b

Determinat dubium utrum aliquando resistendum sit potestati.c

Continuatio qua ex sedo libro ad tertium transit.d

Finis.

gutten. Sießt der dritte, bestehet aus vier Zeilen und ist
in einem zweiten Spaltenraum geschrieben. Der
dritte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der vierte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der fünfte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der sechste Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der siebte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der achte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der neunte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der zehnte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der elfte Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der zwölften Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der dreizehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der vierzehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der fünfzehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der sechzehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der siebzehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der achtzehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der neunzehnten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der zwanzigsten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der zwanzidritten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.
Der zwanzidritten Spaltenraum besteht aus einer einzigen
Zeile, die mit dem Wort "Gesetz" beginnt.

Die folgenden Seiten sind leer und ohne handschriftliche
oder abgedruckte Zeichen.